

NAŠ DOM.

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred eno krono za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravištvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Naročite si najcenejši slovenski list
„NAŠ DOM“.

Velja samo eno krono na leto.

Vsak naročnik naj skuša dobiti še vsaj enega naročnika.

„Daj račun od svojega hiševanja.“

Žetev in bratev je končana, pridelki so pospravljani, približuje se zima in konec leta. Kako je letos kaj gospodarstvo neslo? Ali imaš dobiček ali zgubo letošnje leto? To je jako imenitno vprašanje za vsakega gospodarja, naj bo že potem veliki posestnik, želar, viničar ali delavec. Vsak trgovec, naj bo velik ali mali, mora večkrat pogledati, kako kaj stoji njegova trgovina, ali gre naprej ali nazaj. Zato pa si mora zapisovati, koliko izda in koliko dobi. Ako tega ne stori, potem izgubi ves pregled in je izgubljen. Če pa si vse zapisuje, potem dobro vé, koliko mu nese trgovina, kje treba stroške zmanjšati, kje se kaj manjka, da mu se dobiček pomnoži. Kakor delajo pametni trgovci, tako bi moral delati vsak gospodar.

Kupi si za par krajcarjev papirja in napravi zvešček, ali pa vzemi na pol prazne liste iz Mohorjevega koledarja, starega, novega še vsi pri hiši rabite. Tam si zapisuj, koliko si česa posejal, koliko si dobil v letu telet, svinj, žrebč, kuretine itd.; po čem si prodal zrnje, živino, kuretino. Če kuretino in jajca prodaja gospodinja, naj si ona zapisuje. Potem zapiši tudi, koliko si moral izplačati za davke, za posle, za obleko, za razne hišne potrebe. Če si boš vse tako lepo zapisoval, boš videl ob koncu leta, koliko je slo tvoje gospodarstvo naprej ali nazaj. In če vidiš, da si več izdal, kakor si dobil, potem moraš prihodnje leto gledati, kje bi

se dali stroški znižati; morda manj drago obleko kupiti, manj tobaka kaditi, manjkrat v krèmo iti itd. Kajti če tega ne popraviš, če bodo stroški vedno večji, kakor dohodki, potem gre tvoje posestvo prej ali pozneje rakom zvižgat.

Nikar ne reci: jaz si zapomnim, kaj izdam in kaj dobim, bom že ob koncu leta videl, kako bo. Nič ne boš videl, človeški spomin je jako luknjast, pa vedel ne boš, kje je vzrok, da je stroškov več in kje bi se dalo kaj popraviti.

Pa porečeš morda: nimam časa, da bi to vse zapisoval. Čas boš dobil, če le hočeš. Po nedeljah na pr. si lahko vse spišeš, med tednom pa samo za silo kam zaznamuješ, to je pol ure vse gotovo. Ta ali oni pa bo rekel: Moj stari oče niso niti znali pisati, pa vendar jim je gospodarstvo šlo in so imeli pri hiši vedno vsega zadosti. Na to ti odvrnem: Nekdaj ljudje tudi niso krompirja sadili, niso tobaka kadili, niso se po železnicah vozili, pa so vendar živeli in daleč po svetu prišli, torej tudi nam ni treba krompirja, pustimo tudi tobak, kar bi ravno ne bila škoda, in pa železnice!

Ljubi moj, dandanes so drugi časi, kakor so bili pred 50 in 100 leti in če bo kmet vedno po starem kopitu delal, potem mora na nič priti. Nekdaj ni bilo železnic, se ni blago dovažalo iz tujih krajev, Amerika in Azija niste pošiljali k nam toliko žita, davki so bili manjši in še to so odrahtovali v pridelkih in ne toliko v denarju; strojev, petroleja niso imeli; obleko so si večinoma doma preskrbeli. Dandanes pa gre vse na denar, le denar in zopet denar. Nekdaj je tedaj kmet delal le bolj za domače potrebe, zdaj pa mora gledati, kako bo spravil svoje pridelke v trgovino in v denar.

Da kmetski stan dandanes peša, je med drugim tudi to vzrok, da se drugi stanovi, zlasti trgovci in veliki obrtniki bolj poslužujejo pripomočkov, ki jih ponuja današnji čas, kakor pa kmet. Pomagaj si sam, in pomagal ti bo Bog.

Kmetijske zadruge po drugod skušajo kmeta navaditi tudi, da skrbno dela račun o svojem gospodarstvu, dokler tega ni, je težko zboljšati gospodarstvo. Zatorej, dragi Slovenec, ki to bereš, nikar ne deni tega lista proč, dokler si ne napraviš nekakšnega zapisnika. Poslušaj dober svet, ne bo ti žal. Tak zapisnik pa si dobro shranjaj, da ti ga otroci ne zapravijo. Napravi si še za letošnje leto nekakšni račun, z novim letom pa začni natančno voditi račun. V evangeliju je gospod pohvalil modrega hišnika, tudi ti boš hvale vreden, če začneš sam sebi račun dajati o svojem gospodarstvu.

„Štajercu“ je zmanjkalo sape.

(Dopis iz celjske okolice).

I.

Na naš uvodni članek v 11. št. je »Štajerc« odgovoril. Pravi, da so ga ustanovili nemški in slovenski trgovci. Dobro! Povej nam, kateri slovenski trgovci so bili zraven pri tvojem krstu. Z imeni na dan! Če nam jih ne poveš, te bomo mi krstili za lažnika. Dalje pravi »Štajerc«, da ni nasprotnik kmečke organizacije. O ubogo revše, zakaj pa zabavljaš zoper vsa naša kmetijska društva? Ti lahko prinašaš celo leto pravila za kmetijska društva, a v resnici vendar skoraj v vsakej številki udrihaš po njih. Reci, lažnjivec, da ni res!

II.

No, »Štajerc«, ti boš nas natepel? Kakó li? Ali tako kot nas je tvoja »zlahta« l. 1866 ali tako kot nas otepavajo nemški Celjani, kedar morejo? Veš kaj, »Štajerc«, mi ti na vsa usta povemo, da tvoja vera ni nič vredna. Ti si podrepnik »Vah-tarce« in »Marburgerce«. Ta dva nemška lista pa proslavljata luteranstvo in delata za-nje. Torej tudi ti nisi nič vreden. Slovenski kmet, varuj se tega skritega hinavca! Dalje praviš, da te zdržujejo kmetje. O seveda nekaj zabitih kalinov imaš že na svojej strani. Pa povej nam, »Štajerc«, kdo pa tiste številke plača, katere dobivajo naši kmetje zastonj? In teh je veliko število. Ali jih ne plačajo bogati nemški trgovci? O seveda! Ti pa to tajiš? Le pošiljaj jim še dalje, bodo vsaj lažje peč kurili s tvojim papirjem!

III.

Pri tretji točki je pa »Štajerc« prišel že popolnoma ob sape. Vse tiste grehe vtakne lepo v žep, katere smo mu mi nasteli zadnjič v tretji točki. Pravi samó, da »Štajerc« ni za to, da bi zagovarjal koristi duhovnih gospodov. O to ti pač radi verjamemo. Ti si za to, da zagovarjaš koristi nemškutarških in nemških trgovcev — tistih ljudij, ki odpadajo od katoliške vere, ki podpirajo »Schul-

verein«, »Südmark« in »Studentenheim« v Celju. Reci lažnjivec, da ni res!

Na zadnje pa praviš, da se za naše »šinfanje« ne boš več zmenil. O mi nismo nič »šinfali«, mi smo ti le resnico povedali. Ti pa te resnice ne moreš ovreči, za to praviš, da boš molčal. Seveda, kedar je kdo že tako ugnan v kozji rog, da ne more nič več odgovoriti, tedaj pravi, da bo molčal. Ti si pa zdaj že na istem stališči, »Štajerc!« Na tleh si že itak, želimo ti še le, da bi se kmalu »stegnil«.

Politični razgled.

Naše sedanje ministerstvo ne uživa več zaupanja pri večini poslancev. Kmetijski poslanci se pritožujejo, da ministerstvo premalo stori za kmetijstvo. V imenu slovenskih državnih poslancev, ki sedijo v slovanskem središču, je izrekel to pritožbo kmetijski posl. g. Pogačnik. Kmetijski poslanci so se odločili, da bodo glasovali proti proračunu, ako se ne bo kmalu obravnavalo v državnem zboru o zadevah, koristnih za kmeta. Katoliški poslanci se pritožujejo, da je ministerstvo preveč naklonjeno protestantskemu, protikatoliškemu hujskanju. Slovanski poslanci pa so nezadovoljni z ministerstvom, ker vlada v smislu vsenemških poslancev. Prusakom se v sedanjih časih ne sme niti las skriviti. Zalostni časi!

Avstrijska lesna trgovina. Naša država izvažata veliko lesa v inozemstvo. Največ se izvažata na Nemško. Na Nemško se izvažata večinoma surov les, v Italijo pa dragocenejši rezan les, istotako na Balkan in Severno Ameriko. Naši gozdje so za nas velik zaklad, katerega vrednost še bo od leta do leta rasla. Treba nam le odpreti pot v tujino, da bo mogoč živahnejši promet. A tudi varovati moramo svoje gozde, ne smemo jih lahkomišelnostjo posekavati, ker bo njihova vrednost vedno večja. Naj zadruga opozarjajo na to svoje člane, vlada pa naj skrbi, da se bodo pri sklepanju trgovinskih pogodb varovale koristi naših lesorejcev.

Vojska v Južni Afriki. Buri imajo sedaj zopet srečne dneve. Minuli teden so premagali Angleže pri reki Maroki, jim pobili 50 mož ter vzeli 8 voz živil. Skoro v isti čas so vjeli Buri 14 mož 13. husarskega polka. Te ujetnike so Buri slekli in jih poslali gole nazaj, jednako so storili z 48 drugimi husarji. Dne 24. oktobra pa je burski poveljnik Delarey s svojo četo popolnoma porazil Angleže pod generalom Methuenom. Ubityh je okoli 200 Angležev, a Buri so vzeli Methuenu štiri topove in vse vozove z živežem in obleko. Koliko je vjetih in ranjenih ni še znano. Istotako srečo so imeli Buri severozahodno od Bethela, kjer so napadli zadnji del Bensonove armade in ugrabili dva topova. Angleške izgube so velike. Ubit

je poveljnik Benson, osem častnikov in 58 mož, ranjenih je trinajst častnikov in 156 mož. Buri sodijo vsled takih dogodkov jako ugodno o nadaljnjem razvoju vojske. Tako priobčuje dunajski »Fremdenblatt« nekaj podatkov o sedanji angleško-burski vojski, ki so mu došli od strani nekega Šalk-Burgerjevega sorodnika, ki je bival te dni na Dunaju. Med drugim pripoveduje ta Bur: Konca sedanje vojske ne bomo doživeli tako kmalu; gotovo pa se vojska ne konča prej, dokler bo na našem ozemlju še kaj Angležev. Vojska nas prav za prav nič ne stane, razun življenja sorojakov. Angleži nas akoravno neprostovoljno, preskrbljujejo z vsem, kar potrebujemo. Ne ugrabimo jim namreč samo živeža, marveč tudi orožje, konje obleko in druge potrebsčine. Naši ljudje se že davno več ne boré z Mauserjevimi puškami, marveč poslužujemo se izključno angleškega orožja. Velikih angleških topov seveda ne moremo rabiti, in ako jih dobimo v pest, uničimo jih ali pa zakopljemo, ker bi nas na potu samo ovirali. Bojevnikov imamo dovolj; na bojišču je še vedno 20—25 tisoč naših mož, kajti naša mladina se že s 15 letom izborna vojuje in je izredno hrabra.

Gospodarske stvari.

S čim naj žvepljamo sode in zakaj?

Mnogo vinorejcev je, ki niti ne vedo, s čim naj žvepljajo! Še več pa jih je, ki ne vedo zakaj da žvepljajo. Najpoprej hočem vam odgovoriti na prvo vprašanje, s čim naj žvepljamo. Po štacunah se prodaja rožnato žveplo in žolto pravo žveplo. Ker pa je človek tudi k slabemu nagnjen bolj kakor k dobremu, zavrgel je tudi tukaj pravo žveplo in se poprijel rožnatega, takorekoč nič vrednega. Da, upam trditi, da je boljše nič žvepljati, kot pa jemati rožnato žveplo, ki še prav za prav žveplo ni. Mnogi mislijo, da ohranijo ž njim sod v dobrem stanu in da podelijo vinu še dobre dišeče snovi; pa ravno nasprotno. Namesto lepo dišečih snovi dobi čestokrat slabe in vino ima nek poseben okus po senu. Soda pa ne ohranijo v dobrem stanu zato ne, ker ta zmes, ki se prodaja kot rožnato žveplo, ne more ugonobiti škodljivih gljiv, ki se nahajajo v zraku in sodu. — Drugo vprašanje zakaj se žveplja je to: V zraku se nahaja mnogo raznovrstnih škodljivih gljiv, in ako pridejo te gljive v sod ki je še moker od umivanja ali česar drugega, ter imajo dovolj zraka, začno rasti in se razvijati. Tako se razvije n. pr. plesnjivec in ako neprevidni gospodar ne pazi na sod, pokrije ga tako, da ni več za rabo. Da se pa uničijo te gljive, mora se zežgati žveplo in to le pravo žveplo, ki ima žolto barvo. Kakor znano, zgori žveplo v sodu in porabi nahajajoči se kisik, ker on pospešuje gorenje in brez njega ne more nobeno živo bitje živeti. Torej gljive, ki so tudi živa bitja, morajo poginoti. Da

pa ne prihaja sveži zrak v sod z živimi gljivami, mora se veha dobro zadelati. Čez 2—3 mesece se žvepljanje ponovi, ker v tem času je skoraj ves dim že izhlapel iz soda. V suhih kletih se sodi hitreje osuše in toraj tudi dim hitreje izhlapi, vsled česa se mora žvepljanje pogosteje ponavljati. Mnogi trdijo, da jih po žvepljanem vinu boli glava, temu pa je krivo njega napačno rabljenje. Kadar žveplaš prazne sode, v katere nimaš kaj vlijati, ga moraš dobro oprati in to tako dolgo, dokler ne teče čista voda iz njega; ako pa je bil sod jako omazan (od vina, ki se je prvokrat pretočilo), naj se še z gorko vodo izpere. Potem ga pa pusti 2—3 dni, da se popolnoma osuši, in še-le potem zažveplja. Sod ki ga pa takoj zopet rabiš, pusti nekaj vode v njem in ga tako žvepljaj; ko je žveplo zgorelo izlij vodo iz njega in ga brez skrbi porabi. Z vodo se je namreč zabranilo, da ni kapajoče goreče žveplo kapalo v sod in to škoduje vinu. Goreče žveplo se namreč zajé v les in se ne da z vodo oprati, vino pa dobi po njem duh. Dim pa tako zopet izhlapi iz soda in nekaj že pri napolnjevanju soda. Toraj žvepljajmo sode, ako hočemo imeti dobro vino ki se ne bo pokvarilo, pa žvepljajmo pravilno in glava nas ne bo bolela.

Posneto mleko, ki se dobi v mlekar-nicah, kako se porabi? Da ostane mleko dalje rabljivo, je važno, da se mleko prekuha. To se zgodi lahko v mlekarnici, ali pa prekuha gospodinja sama, ker s prekuhanjem se zabrani prehitro razsirjenje. To mleko se porabi lahko raznovrstno v gospodinjstvu; n. pr. mesto polivanja žgancov s polnim mlekom, zadošča popolnoma posneto mleko, ker odvzeta tolišča v njem je nadomeščena z živalsko mastjo (slanino). V obče je kuhano dobro za razna jedila. Tudi skisano posneto mleko je zelo dobra, okrepčevalna in zdrava jed; kakor je za človeka zelo dragoceno pa ceno hranivo, ravno isto velja tudi pri vzreji telet ali prascev.

Kakšno naj bo gnojišče? Žalost obide človeka, ko vidi, kako nepravilna in zanemarjena gnojišča se nahajajo pri nas. Na prostoru, kjer solnce najbolj pripeka, postavili so si kmetovalci gnojišča ne sluteč, koliko škode si prizadenejo s tem; gnoj, na katerega pripeka solnce, se posuši, on izgubi redilne snovi, ki so tako potrebne rastlinam. Namesto na redilnih snoveh bogatega gnoja, vozi potem izsušeno listje ali slamo na njivo. Res je resničen pregovor, ki se tolikokrat vresniči pri takih, ki nimajo dobrega gnojišča: »Pred vrati dosti blata, gnojišča pa ne, je rana za travnike, njive, polje.« Tukaj ti hočem cenjeni gospodar in bralec »Našega Doma« naslikati navodilo, po katerem si potem lahko prirediš svoje gnojišče:

1. Za gnojišče si je treba izbrati pripraven prostor in sicer blizu hleva tako, da gnoj lahko

dopeljavamo in odpeljavamo z vozovi. On naj leži na senčnati strani, da je obvarovan pred pripekajočim solncem in pred vetrovi. Dobro je tudi obsaditi gnojišče z hitro rastočim drevjem, n. pr.: z divjim kostanjem, lipo, topolo itd. Tako drevje odvraca vročino in vetrove.

2. Gnojišče mora biti dosti veliko in prostrano. Na jedno doraslo ali veliko žival je računati 5 štirjaških metrov prostora.

3. Dno gnojišča mora nekoliko viseti proti gnojiščni jami, da se lahko v njo izceja vsa gnojnica, katere ne more gnoj popiti, ako smo ga poškopili. Gnojnična jama leži lahko sredi ali ob strani gnojišča. Napraviti jo je tam, kjer je bolj pri rokah, samo da je na najnižjem prostoru.

4. Tla morajo biti neprodorna, ker drugači uhaja gnojnica in od dežja oprane snovi iz gnoja v spodnje plasti. Neprodorna tla se napravijo s težko glinasto zemljo, in kjer je ta pri rokah, je stvar kmalu narejena in čena. Najboljše je seveda tlakano in s cementom zalito gnojišče; tako gnojišče je trdo in se lahko vozi po njem, dočim se na glinastih tleh vdirajo kolesa. Da ne more kapnica ali deževnica dotekati na gnojišče in izpirati gnoja, treba je gnojišče obzidati z nizkim zidom, ali pa vrezati ob gnojišču plitev jarek, po katerem ima odtekati deževnica. Kapnice se najbolje varujemo, ako napravimo na strehi žleb.

5. Dno gnojišča naj leži na površju zemlje. Ako pa ima biti dno gnojišča globokeje, napraviti ga je k večjemu $\frac{1}{2}$ m globoko. Iz globokih jam se gnoj težje nakapa in tudi z vozom ne more lahko k njemu.

Ivan Vuk.

Pismo starišem.

Okoli leta 800 pred Kristusom je živel sloveči postavodajalec z imenom Likurg. Ta je nekoč izvrstno dokazal, kakšno moč in kakšen upliv ima domača vzgoja na poznejše življenje. Vzel je dva psa, ki sta bila od enega in istega psa in od ene in iste psice in jih tako izredil, da je bil eden požrešen in len, eden pa izvrsten lovski pes. Nekoč pa pripelje Likurg ta dva psa in enega zajca med zbrane Spartance in pravi: danes vam bom prav jasno pokazal, kakšno moč imajo na mladino navada, pouk in pa vzgoja. Nato postavi nekaj proč na tla polno skledo jedi in spusti najprej zajca, potem pa oba psa. In kaj se je zgodilo? Eden pes plane naravnost proti skledi, drugi pa za zajcem. In Likurg povzame besedo in pravi: Ali razumete, kar ste ravno videli? Ta dva psa sta od od enih in tistih starišev — pa navajena sta tako, da je eden izvrsten lovski pes, eden pa ničvreden, len požeruh.

Stariši, morda ste že vi tudi kaj podobnega doživeli in videli v svoji domači hiši pa niste se spomnili, kako imeniten nauk ima to za vas:

preimenitna je naloga starišev. V vaši oblasti je, otroka navaditi, da bo hodil po poti čednosti ali pa po poti pregrehe. Sv. Felicita si je bila te svoje naloge tako svesta, da je rekla: Kaj sem kos svojim otrokom boljšega dati, kakor nebesa?

Sovražniki sv. vere dobro vedo za to vašo moč do vaših otrok in za vaš vpliv na njihovo poznejše življenje. Zato pa si toliko prizadevajo, da bi vas spridili, dobro vedoč, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Na vsakovrsten način si prizadevajo, vam vero omajati in vam jo končno iz srca iztrgati, vero, brez katere se ne da prav vzgojevati. In zato vam bo »Naš Dom«, kateremu je sreča in blagor vaših otrok na srcu, pisal nekaj poučljivih pisem. Sprejmite jih s tako dobrim srcem, s kakoršnim vam jih bo on sam pisal. —

Mučenik.

Bilo je v začetku meseca julija lanskega leta. Kitajski bokserji in z njimi združena tolovajska druhal je požigala in plenila krščanske vasi in naselbine ter morila z grozovito krvoločnostjo kristijane. Prizadevala si je pa pred vsem, dobiti v krvave pesti oznanjevalce krščanske vere — katoliške misijonarje. »Če pobijemo in pomorimo pastirje, razpršila se bo čreda kristijanov«, modrovali so zločinci. V tem nevarnem času se je zbralo v Olsezacingtu, središču lepo se razcvitajočih krščanskih občin, petnajst misijonarjev okoli svojega nadpastirja, misijonskega škofa Ferdinanda Hamerja, da se posvetujejo o nevarnem položaju s svojim voditeljem in slišijo njegove modre nauke. »Najbolje bi bilo«, pravijo misijonarji, »da zberemo tu v škofijskem sedežu kristijane, utrdimo in zavarujemo cerkev in škofovsko stanovanje ter se hrabro borimo proti krvoločnim sovražnikom in če je volja božja, tudi umrjemo za zveličavni Kristusov nauk. Tako razmišljujemo misijonarji, nadpastir pa molči nekaj časa. Potem gre v kapelico, da bi tu pred Najsvetejšim prosil razvnetljenja. Resen pa popolnoma miren se vrne iz kapelice. »Moji ljubi sobratje«, reče zbranim misijonarjem, »glejte, jaz sem »fu-mu« to je oče in mati, (tako imenujejo namreč Kitajci poglavarja in predstojnika) ne samo svojih kristijanov, ampak tudi svojih duhovnikov. Pred Bogom sem premislil in prevdaril svojo dolžnost, in spoznal sem, da bi ravnal popolnoma proti svoji vesti in napačno, če bi pahnil vse svoje misijonarje v smrt in tako oropal celo svojo škofijo duhovnikov. Ne, tega ne smem storiti. Naš Zveličar sam pravi: »Če vas bodo preganjali v enem kraju, umaknite se v drugega. Zdaj je to še mogoče, hitri beg vas bo odtegnil poginu. Zato vam pa zapovem, da bežite še to noč; pota proti srednji Aziji še ni zasedel sovražnik. Z menoj pa je drugače. Star sem, osivel sem v misijonskem

pastirovanju, moji dnevi so šteti. Če je božja volja in mi skaže Gospod milost, umreti za Njega mučeniške smrti, se iz srca rad žrtvujem za svoje kristijane in svoje misijonarje, Čuvaj vas Bog in varuj vas vseh nezgod!»

Do solz ginjeni poslušajo misijonarji plamteče besede; zaman prosijo svojega nadpastirja, da jih obdrži pri sebi, da umrjejo z njim. Škof pa mirno in odločno odgovori: »Jaz ostanem tukaj sam; vi vsi pa ste dolžni pod velikim grehom, ubogati me. Idite, dragi otroci; Bog bodi z vami!» Nato povzdigne svojo roko, jih blagoslovi in misijonarji se odpravijo v temni noči na daljno pot; čez devet dni dosežejo jahaje drugo misijonsko postajo Sanchaoh, kjer se jim pridruži še nekaj drugih misijonarjev.

Zelo težavno je za misijonarje potovanje po kameniti in peščeni mongolski puščavi. Solnce pripeka iz jasnega neba, kakor bi hotelo raztopiti kamenje po silni vročini, lakota, še bolj pa žeja, jih muči. Vendar dospejo srečno do ruskega mejnega mesteca Kijahte in rešeni so bili.

Poglejmo pa sedaj na misijonsko postajo nazaj, kjer je ostal osiveli vojščak Kristusov, škof Hamer, sam sredi svojih zvestih ovčic. Tolaži in navdušuje svoje vernike, z njihovo pomočjo utrdi in zavaruje z nasipi cerkev in škofovo stanovanje, kjer so se zbrali kristijani iz cele okolice. Bil je res skrajni čas. Kmalu prihrumijo razbojniki. Dne 11. julija poskusijo prvič vdreti v malo trdnjavo, a se morajo s krvavimi glavami umakniti. Poskusijo v drugič 13. julija, pa kristijani hrabro odbijejo napad pod škofovim vodstvom. Ko vidijo napadalci, da so sami preslabi, pokličejo še druge bokserje na pomoč. Dne 20. julija se začno kakor divje zverine zaganjati na trdbo, posreči se jim vdreti v cerkev. Začne se divje klanje in morenje. Škof se je ravno pripravil v žagrada, da opravi sv. mašo, ko prihrumijo bokserji. Pomorijo kakih 500 kristijanov in zgrabijo potem škofa. Vlečejo ga iz zakristije, raztrgajo obleko na zgornjem delu telesa, potem mu prederejo ramo, potegnejo skozi krvavečo rano verigo in priklenejo nanjo strežnika škofovega. Potem ju vlečejo iz vasi in privežejo k lesenemu stebru. Ko oropajo vso vas, pobijejo in pomore može in žene, stariše in otroke ter zažgo naselbino. Potem pa zopet zgrabijo škofa in strežnika, vržejo ju na sramotni voz in peljejo v 30 milj oddaljeno »Modro mesto«. Med potom priduiguje škof neumorno in brez strahu zbranim radovednežem, ki so drli od vseh strani skupaj gledat in zasramovat mučenika, za nauk Križanega. Kitajski mandarin v »Modrem mestu« se pa zboji velike odgovornosti, če bi umoril škofa, zato pravi bokserjem, naj ga odpeljejo v 20 milj oddaljeno mesto Tuoceng. In tu je dosegel častitljiv misijonar mučeniško krono med velikimi in grozovitimi mukami. Slečejo ga skoro do golega, vodijo pripetega

na verigi po ulicah in cestah, na večjih prostorih pa se ustavijo, da dobi mestna fakinaža priložnost, škofa zasramovati in mučiti. Ruvaje mu lase in dolgo častitljivo brado, katero je nosil po navadi misijonarjev v paganskih pokrajinah, bijejo ga v obraz, plujejo vanj, z noži in meči režejo kose mesa od živega telesa. Sveti starček pa na vse te surovosti mirno govori: »Odpuščam vam in molil bom za vas.« Ko se je celo trdosrčnemu kitajskemu poglavarju zadosti zdelo mučenja, odda ga vojakom in bokserjem, da ga umorijo. Planili so na njega kakor lačni volkovi. Niso pa privoščili misijonarju nagle smrti, v svoji grozovitosti so si izmislili še hujše muke, da mu končajo življenje. Obesijo ga za noge na železne kaveljne. V neštivilne rane pritrldijo vato in jo zažgejo. Razparajo mu trebuh, vzamejo iz njega drobovino, prisilijo nekega berača, da škofovo srce povžije. V teh strašnih mukah izdihnil je škof svojo dušo, končal je svoje 35 letno misijonsko delovanje s preslavno mučeniško smrtjo. O tem srčnem, potrpežljivem in neustrašenem misijonskem škofu pač veljajo v polni meri krasne besede, katere je zapel slovenski pesnik Umek o slovenskem misijonarju Ignaciju Knoblehar (Abuna Soliman):

„Zveličar zapusti kraljestvo svoje
Za dolgo vrsto siromašnih let,
Preganja tmno, bije smrtne boje,
Da pogubljenja reši tužni svet;
Najslavnejši na zemlji so junaki,
Ki v sveti službi njemu so enaki!

K+K.

Razne novice in druge reči.

Ptujski pek Ornik so »gnadliv« gospod. Po nedeljah radi povabijo veljavnejše kmete iz ptujske okolice k sebi na obed. In seveda se govori pri mizi tudi o politiki. Takrat gospod Ornik radi povdarjajo, da so za mir med Nemci in Slovenci, in da so nasprotnik narodnega boja. Če bo kedo iz okolice zopet kedaj povabljen na obed in bodo mu oče Ornik zopet razlagali o svoji miroljubni politiki, takrat naj povpraša očeta Ornika tako-le: Očka Ornik, vi tako govorite za mir, kako pa potem to, da ste v Mariboru, kjer se je pridgal boj proti Slovencem, shodu celó predsedovali? Kako to, da ste se osebno udeležili shoda v Radgoni, kjer se je napovedala Slovincem narodna smrt? A, a, a, očka Ornik, odprite ušesa, a ko so ptujski trgovci in obrtniki na shodu v Ptujju z miroljubnimi sklepi hoteli oblažiti bojevitost Nemcev v Radgoni in Mariboru ter Slovence nekoliko pomiriti, takrat niste bili zraven, odpeljali ste se v vinograd. Očka Ornik, ali ste miroljubni ali niste miroljubni?

Franc Škerlec in poldrugi Marko. Iz Vičanec pri Veliki Nedelji se piše: Naš Franc Škerlec je zložil »poldruega Marka«

za ptujskega kljukeca. Kakor »štrozok« s koruzino slamo, tako je ta Škerlečev spis, kakor je dolg in širok, nabasan z neumnostmi. Škerlec in »poldrugi Marko« ljubita sicer številko sedem, a glede neumnosti v spisu je ta številka daleč prekoračena. Mi vsi vzdihujemo tako na široko, kakor bi kletko odprli:

Oh ti ljubi Škerlec in poldrugi Marko,
Bog se Vaju vsmili sedemkrat.

Pozor, dravski poljanci! V zadnji številki vas »Štajerc« nesramno obrekuje pred celim svetom v dopisu »Iz Cirkovec na Dravskem polju.« Imenuje vas tate-dolgoperstneže, razgrajače, ubijalce, rogovileže, ponočne krokarje in požigalce. In ta list še nekateri od Vas čitajo, da celó naročujejo! Kje imate svoj ponos, dravski poljanci? Ali še boste nadalje odpirali vrata v svoje hiše listu, ki Vas tako podlo in nizko obrekuje? Nikdar še Vas nihče ni tako z blatom ometal kakor sedaj kramarski »Štajerc.« Zapomnite si, na Vas, ki ste kmetje, si upa, nemškim kramarjem pa kaj takega ne upa reči! Pozor, kmetje, na kramarske liste!

Iz Dolnjega Logatca smo dobili pozdravilno pismo od mladeničev, v katerem nam zatrjujejo, da se tudi v njihovih krajih rad prebira mladi, a junaški »Naš Dom.« Mi radostno odzdravljamo ter prosimo, da naši prijatelji in somišljeniki širijo naš list!

Iz Žusma nam pišejo: Predragi »Naš Dom«, ti imaš mnogo sovražnikov, pa najbolj te gotovo sovraži »Štajerc.« Toda kdor pozna naše kmetske težave, lahko spozna, da potuhnjeni »Štajerc« ni kmetski prijatelj, in sicer zato ne, ker tako grdo lomasti čez kmetijske zadruge. Zviti »Štajerc«, ako si res kmetski prijatelj, pomagaj nam snovati zadruge, daj nam pouka, potem te bomo spoznali, da vlečeš z nami, ne pa s kramarji. Dokler pa tega ne storiš, smatramo te za potuhnjenega hinavca, ker spredaj se hliniš, odzadej pa se nam ubogim kmetom smejiš. Ti predragi »Naš Dom«, pa le korajžno naprej! V zadnji številki praviš, da so šli nekateri se poučevat na Švicarsko o zadrukah. Popotovanje si nam že opisal, zdaj pa pričakujemo, da boš nam povedal, kaj so se naši popotniki tam naučili. Le delaj za nas, uboge kmete!

V Gornji savinjski dolini si srčno želijo ceste Železna Kaplja-Sulčava-Luče-Kamnik oziroma Ljubno-Luče-Kamnik. Poveljniki gornjegradskega okrajnega zastopa pa se brigajo rajši za politiko, ne pa za potrebne ceste.

Iz gornje savinske doline. (Volitve in še kaj.) Občinske volitve v Mozirju in potem v Bočni, kjer so liberalčki in jungovci slavno pogorrelji, so »ta znučanemu« še tisto trohico možgan zmešale, kar mu jih je še ostalo po njegovih »dolgotrajnih« študijah. V »Slov. Narodu« št. 233. je neko človeče izbruhalo ves svoj žolč. Izrazov kakor: far, črnih, pop, bik itd. kar mrgoli —

dober tek gospoda od inteligence! In to je storilo menda človeče, ki bi bilo sedaj kje kakšen kozji pastir, ako »farških« grošev ne bi bilo.

Duhovnikom predbaciva nevednost človeče, ki je menda v osmi šoli smolo na hlačicah imelo, da se toliko let ni moglo rešiti osmošolskih klopi! Svoje rojake menda imenuje bike — to je tudi hvaležnost. Kaj pa takrat niso bili biki, ko so ti bili poroki, kedar si pri posojilnicah »pumpal.« Bilo bi znabiti tudi zanimivo zvedeti, kako se neki poroki podpisujejo. — Ljudje, ki imajo toliko in »takega« masla na glavi, naj bodo — previdni. In taki zalumpani capini hočejo biti kmetu voditelj! Bog nas jih varuj!

Sv. Ropert v Slov. gor. Dne 18. oktobra bil je v Spodnji Voličini velik požar. Zvečer ob 8. uri je začelo goreti gospodarsko poslopje veleposestnika Tomaža Krajnc. K sreči je bilo popolnoma mirno vreme in se ogenj ni dalje širil. Zgorelo je gospodarsko poslopje napolnjeno s senom, slamo, deskami in drvami; dva velika voza in ena klet. Škode je 2000 kron. Bil je povoljno zavarovan. Požarne brambe ni bilo nobene na pomoč.

Pri Sv. Lenartu v Slov. gor. se je ustrelil Roperčki poštni pot. K sreči ni dobro pogodil in sedaj svoj čin obžaluje v bolnišnici v Mariboru.

Bratva v Roperčki župniji je končana. Povprečno se je nabralo več kot lani. Mošt je tehtal od 13—17 stopinj. Belo vino se plačuje liter od 13—20 kr., izabela pa od 8—14 kr.

Volitve v občini Črmlenšak je višja višja oblast ovrгла. Na podlagi novih volilnih listov ima se vršiti nova volitve.

Sv. Lenart v Zabukovji. Zelo si razveselil preljubi »Naš Dom« nas šentlenartske fante, ko si začel tudi na naš prijazen hrib zahajati. Zlasti nas fante zelo veseli tvoj sijajen uspeh in procvit. Čudimo se tvoji odkritosrčnosti in neustrašenosti, ker namreč vsakemu kar naravnost poveš, kar mu sploh po vsej pravici gre. Posebno je siromak pred tabo tisti ptujski »Štajerc«, ker je, kakor nam ti poročáš, res prava zgaga za naš Spodnji Štajer. Večina nas še ni imela prilike, opazovati tega zločinca, pa vendar nam mrzi, ker smo že toliko slabega čuli o njem. Torej, ljubi »Naš Dom«, bodi nam zavetnik pred lažnjivimi hinavci! Mi še sicer nismo gotovi s prebiranjem Mohorskih knjig, katere so nas letos posebno razveselile s svojo krasno vsebino; pa ti kot naš najmlajši brat, imaš odslej za zmirom odločen primeren prostor v naših hišah. Zatorej Ti kličemo živio in zdrav nam ostani!

Šentlenartčan.

Gospodarske znanosti »Štajerca«. V številki 21. »Štajerca« stoji na strani 10 članek: »Ali so grozdne tropine porabne za krmo in kako se porabijo v to svrhu?« Čuj, slovenski kmet, veliko modrost ptujskega kljukeca, ki trdi »Grozdne tropine so že porabne za krmo, a se morejo por

prej kuhati, ker imajo sveže preveč alkohola v sebi in se težko prebavijo. Oj ti norček ti! Rad bi ti razložil, kako nastane alkohol, toda ti bi težko razumel s svojo trdo butico take stvari, zato ti sedaj le toliko povem, da se alkohol napravlja pri vrenju iz sladkorja. Kje, za božjo voljo, pa so vrole tropine, da se je sladkor že razkrojil v alkohol. Ljubi kramarski »Štajerc«, ti lahko govoriš kako se na metre blago meri, v gospodarskih rečeh pa le molči. Kmetom pa povemo, da se vinske tropine smejo polagati tudi surove, ker se v njih nahaja sladkor, ki je redilna snov. Seveda se morejo pomešati z rezanico. Ako hočete vedeti o tej zadevi, pa pogledajte v »Slov. Gospodaršt. 42, str. 6. Tudi »Štajerc si naj ogleda »Gospodarjev« članek o tropinah, in ako ima letos dosti tropin, krmi lahko z njimi tudi svoje sotrudnike, in ne treba se mu bati, da bi jih napelo.

Račun 19. stoletja. To stoletje je dobilo od svojih prednikov konja, zapustilo pa je 20. stoletju lokomotivo, kolo in avtomobil. Sprejelo je gosje pero, pa zapušča pisalni stroj. Našlo je ročni stroj za novine, zapušča gorostasno rotacijsko mašino. Našlo je slikarstvo na platno, zapušča fotografijo. Našlo je ročno tkanje, zapušča pa mehanično tkanje in predenje. Ono je dobilo od prejšnjega smodnik, zapušča pa eksplozijske tvarine. Našlo je puško na kamen, a zapušča moderno orodje, ki brzo siplje ogenj. Našlo je lojeno svečo, zapušča električno luč. Našlo je jadernico, zapušča pa parobrod in podmorsko ladijo. Našlo je jednostaven brzojav, a ostavlja telefon in brzojav brez žice. Našlo je jednostavno luč, a zapušča X žarke. Našlo je tudi hrabro, vztrajno, za svoje pravice se borečo slovensko ljudstvo, a zapušča žalibog pomehkušeno in za svoje pravice malomarno. Po „U. T.“, I. V.

Iz Sv. Jurja na Ščavnici. Cenjeni gospod urednik! Vi niti ne čutite, kako je že »Štajerc« zmešal možgane tistim, ki ga čitajo. Tako so za-telebani v njega, da se ne morejo več ločiti od tega protestantskega pastirskega lista. Naša dekleta, žalibog le majhno število, so sklenila, da ne bodo govorila s takimi mladeniči, ki čitajo ta »pobožen pastirski« list, katerega pošiljajo nemškutarski trgovci svojim ovčicam, ali pa ga imajo celo naročenega. Od kraja so se prestrašili tega pogumnega sklepa, pa da bi zakrili prestrašenost, so se začeli smejati in so rekli: »No, za tiste mi pač ne bomo pitali, ki so to sklenile!« »Ha, ha!« gospod urednik čujte; druga dekleta pa nočejo takih Judežev; naj si le iščejo po »pastirskem listu« nevest. Ali ni to junaški čin? »Živijo« slovenske dekleta, katere se borite za slavo in pravice svoje matere! — Še nekaj imam v svoji torbici za Jurjevčane in tudi za druge. V Sovjaku je ogromno število tega nemčurskega strahopetea, pa več kakor polovico, ki ga dobivajo zastoj.

Jeden mi je rekel: »Dvakrat sem ga že poslal nazaj, pa zopet mi ga pošljejo; kaj naj storim? No, je pač tak kakor židov, ako ga vržeš pri jednih vratih vun, pride ti skoz druge nazaj. Najboljše je, da ga raztrgaš in ponucaš za mešani gnoj, samo mnogo redilnih snovi ne bo imel, ker je »giften.« Več drugih mi je reklo, da ga dobivajo brezplačno, nazaj poslati pa ga nočem, ker ga potrebujem, ako se brijem.

Iz prepričanja in izkušnje Jurjevčan.

Trtna uš se je prikazala v več vinogradih občine Tolsti vrh in Žice pri Konjicah.

Iz podjunske doline na Koroškem. V zadnjem času smo obhajali tukaj na Koroškem dve lepi slavnosti, na kateri se bode gotovo z veseljem spominjalo naše pošteno slovensko ljudstvo. Jedna je bila v Škocijanu, druga pa v Globasnici. Na roženvenško nedeljo je bil pri Majerju v Škocijanu veseli dan. Tamošnja podružnica svetega Cirila in Metoda je napravila zborovanje, ki je bilo za nas jako podučljivo in veselo. Slavnostni govornik škocijanski kaplan g. Poljanec je v svojem govoru kazal, kaj da je storila katoliška cerkev povsod za šole od svojega prvega začetka do sedaj. Cerkev jedina je bila povsod prava mati šol; kamorkoli je stopila noga katoliškega misijonarja, povsod se je začel pravi blagor in napredek med narodi. Navduševal je gospod govornik kmečko ljudstvo, naj pri vsaki priliki pahne od sebe tiste, ki širijo med nami nevero. Pri volitvah hočemo delati in skrbeti, da pridejo v občinske zastope, potem pa v deželni in državni zbor taki možje, ki bodo branili naše drage svetinje, sveto vero, ljubi materni jezik in pravo šolo.

Drugi govornik g. Dragasnik iz Globasnice je govoril o potrebi šol na podlagi maternega jezika. Na takih šolah se more edino naš otrok naučiti dobrih in potrebnih reči za življenje. Ljudstvo naj ne bere brezverskih časnikov in knjig, ki pačijo naše ljudstvo in mu kradejo srečo in zadovoljnost. Tisti Ožbej iz Reberce pa nam je v šaljivih besedah pravil dogodke svojega življenja. Bilo je veselo, smeha in pristrčnega veselja je bilo dovolj. Lepo so popevali vrli mladeniči iz Šmihelja, ki imajo izvrsten moški zbor; potem pa so nas razveseljevali Globasničanje s svojim mešanim zborom. Udeležba je bila velika iz domače in iz sosednih far.

Pa še večje število slovenskega ljudstva se je zbralo v Globasnici, kjer je teden pozneje zborovala Ciril in Metodova podružnica za Pliberk in okolico. Potrdil se je zopet dobrim slovenskim Globasničanom njihov pogum, da se korajžno borijo zoper tiste, ki so, kakor znano, v zadnjem času prinesli toliko prepira in nesreče v njihovo mirno domačo vas. — Tudi ta veselica se je obnesla imenitno. Prav lepo je govoril gosp. Maierhofer iz Prevalj, o šoli, kakoršna je sedaj.

Vspodbujal je stariše, naj oni po svojih močeh skrbijo, da postanejo šole take, da brez skrbi lahko pošljejo v nje svoje otroke. Šole naj bodo verske, na domačega jezika podlagi, kakor pri drugih narodih. Gospoda Mikeln in jurist Ilavnik, sta nas opominjala, da naj ne postanemo izdajice svoje zemlje in dragega zaklada svojih starišev. Besede »Svoji k svojim« naj veljajo povsodi. Družimo se v zadrugah, edini bodimo v ljubezni do vere, do svojega jezika, do slovenske pesmi.

Da smo se tudi veselili pošteno in pristrčno, kdo bi nam to zameril. Slovenska pesem nas je navduševala in razveseljevala in dolgo časa bo ostal ta večer pri nas v veselem spominu. Radi tega pa se moramo zahvaliti šmiheljskim pevcem in štebenjskim vrlim mladeničem; potem pa tudi Ožbeju, »becirku« iz Ljubljane, ki je tudi semkaj prinesel svojo popotno torbico in farbal. Bilo je lepo in vidimo še se večkrat. — Da tudi tukaj pri nas širijo povsod hinavca »Štajerca«, se razume samo ob sebi. Hvala Bogu! Marsikateri kmet, ki je bil dosedaj še naročnik na »Štajerca«, ga pošlje ob novem letu nazaj. Ljudje spoznavajo, da tisti, ki izdajajo in širijo ta list, le slepijo kmeta, da niso njegovi pravi prijatelji. Oni delajo tako, kakor tisti, ki kravi, katera noče dati mleka, zavežejo oči, da jo potem molzejo brez skrbi, kakor hočejo. — Pa dovolj za danes.

Iz sinčevaške okolice na Koroškem. V lepem številu zahaja že »Naš Dom« v naš kraj, posebno si je znan z vrlimi kmeti v Škocijanu. Veseli pa smo ga vsi, ker vemo, da je on v resnici naš dober prijatelj in zato so mu pri nas tudi radovoljno vrata odprta. Da pa pri nas, kakor tudi po podjurski dolini lazi okoli tista slaboznana ptujška »giftna krota«, se razume samo ob sebi; slabe zeli pač manjkati nikjer ne sme. Posebno rada vidi »Naš Dom«; od samega veselja že včasih pihati ne more več, tako se jej je vsedel že on na srce in pluća. — Giftna krota, ki sliši na ime »Štajerc«, se nam posebno vsiljuje po štacunah velikovških, pliberskih in dobrloveških. Če grejo kaka mamica ali očka kaj kupovat, se giftna krota spravi hitro v »korpiček«, da potem nekoliko zagodrnja proti Slovencem; najljubši so jej menda »ta črni«. Tudi nekaterim železniškim delavcem se zdi prijetno njeno regetanje; prepričani pa smo tukaj vsi, da je to regetanje zapeljivo in hinavsko. Tudi dobro vemo, da so si mogočni gospodje, katerih pridna dekla je ptujška giftna krota, za kmeta v skrbi le tedaj, če ima kaj v žepu, drugače pa se za kmečke in delavske potrebe brigajo toliko, kakor za lanski sneg. — Znano vam je mogoče tudi, da so pred par sto leti na velikem kupu drv večkrat zažigali stare babe, ki so opravljale coprnsko mojstrijo. Ravno tako se je zgodilo tudi nekje na Koroškem »Našemu Domu«. Raztrgali in zažgali so siromaka,

ker so mislili, pa je coprnsjak. Pa o tem vam povem več prihodnjic.

Iz Škal pri Velenju. Sprejmi vrli »Naš Dom« tudi iz naše župnije nekaj vrstic. Saj se že tudi tukaj prav z veseljem prebiraš, ker imaš toliko poučnega in zabavnega berila. Zatoraj le prihajaj k nam v obilnem številu, da bodeš kmalu prehitel ptujskega priliznjenca »Štajerca«, kateri k nam žalibog prihaja tudi v obilnem številu. Naročeni so na njega večjidel rudokopi, katerim ga vsiljujejo nemčurski nadzorniki in trgovci. Vam pa, tukajšnje slovensko ljudstvo, in zavednim fantom svetujem, da se čvrsto poprimete rodoljubnega dela, posebno zdaj ob novem letu naj vsaki po svoji moči skrbi, da se »Naš Dom« kolikor mogoče razširi. Proč pa s »Štajercem!« Sl. Mel.

Iz Ptujске gore. Dragi »Naš Dom!« Skoraj iz vseh krajev naše mile domovine si že dobil pozdrave, le od nas Črnogorcev še nič, tako, da si že morebiti marsikateri misli, tamkaj še pač trdno spijo. A ni res, smo se že prekljuvali, samo na dan si še ne upamo tako, kakor je želeti. Pokarati pa moramo danes nekega kmeta, ki se je izrazil, da edino »Štajerca« lahko bere brez očal. Njegova hčerka, ki je vesela, da je tvoja naročnica, pa je nekoč, ko si je prinesel to evangelije ptujskih kramarjev domu, mu ga je vrgla tja, kjer se je spremenil v prah in pepel. Tako je prav in posnemanja vredno! Očetu bi pa svetoval, naj se varuje znanprej tega hinavskega ptujskega kljukca, posebno še, ker je ključar podružnice sv. Janža. Vam rodoljubom pa polagam na srce, posnemajte to vrlo deklico, vržite tega skakunkača tja, kjer ni muh. Razširjajte pa izvrsten in najcenejši naš list »Naš Dom«. Na delo rodoljubno, vse za vero, dom, cesarja!

Slovenski poslanci pri delu. G. Žičkar je vložil nujni predlog za podporo občini Žreče, ki je v zadnjih letih vsled povodnji veliko trpela. Dr. Ploj, Robič, Žičkar so v posebnem predlogu opisali veliko škodo, ki jo je naredila zadnja povodenj Pesnice v ormoškem, ptujskem in mariborskem okraju, ter zahtevali, da se poškodovancem odpišejo davki in da se jim da podpora bodisi v pridelkih, ali pa denarju. Poslanec Robič je v nujnem predlogu zahteval, da se podari znatna podpora vsem posestnikom, ki so bili pri zadnjih povodnjah v mariborskem in slovenskegraškem okraju poškodovani. Isti poslanec g. Robič je s svojimi spodnještajerskimi tovariši stavil predlog, da se vrvnajo vse spodnještajerske reke in potoki, ki delajo pri povodnjah škodo. Poslanca Robič in dr. Ploj sta vodila pred ministerskega predsednika odposlanstvo iz ormoškega, ptujskega, mariborskega in šentlenartskega okraja, ki je narisalo ministru škodo, ki jih dela Pesnica, in se pritožilo nad deželno vlado, ki ničesar ne stori za uravnavo Pesnice. Ministerski predsednik je od-

govoril, da dobro pozna zadevo o Pesnici, ker se Robič in dr. Ploj vedno pritožujeta ter je obljubil pomagati.

Slovenski kmetje, ne pozabite, da se Vam je na shodih v Mariboru in Radgoni dne 5. in 6. oktobra od nemških strank napovedal gospodarski in narodnostni boj in da so na teh shodih javno pohvalili nemški advokatje in kramarji »Štajerca« ter rekli o njem, da je v »nemškem duhu pisan« in da bo pri volitvah »delal za Nemce«, to je, delal bo za nemške in nemškutarske kramarje ter advokate. Slovenski kmetje, ne pozabite tega!

Uravnava Pesnice. V zadnjem času se je od slovenskih poslancev zopet veliko storilo posebno za uravnava Pesnice. Stavili so v tej zadevi predlog za predlogom, vodili so posebno odposlanstvo k ministerskemu predsedniku, da se mu je opisala potreba uravnave, hodili so tudi v ministerstva se sami pritoževat. Gotovo v tem oziru niso zane-marjali svoje dolžnosti, to mora vsaki pošten človek priznati. In vsaki pošten slovenski list je dolžen, to povedati slovenskim bralcem. A kateri slovenski list pa vendar molči kakor grob? To je zopet »Štajerc.« Če se kakemu nemškutarskemu kramarju samo sanja, da je storil kaj za kmeta, to vse se obesi na veliki zvon. Vsako zborovanje nemških meščanov vé opisati »Štajerc«, kjer pa se kaj od slovenske strani za kmeta stori, tam pa vse zamolči. Zakaj neki? Zato, ker je »Štajerc« suženj nemških in nemškutarskih kramarjev in obrtnikov, le njim sme hvalo peti! Živio taki kmetjski list, ki je v kramarskih okovih!

Kaj je novega na Koroškem? Pri Dobrli-vasi so zasačili ponarejevalca srebrnih goldinarjev ter ga utaknili v luknjo. Ni domačin, ampak je prišel iz Italije ali Goriškega. — Sedemnajstletni fant iz Otoč je dobil pri deželni sodnji celovski šest mesecev ječe, ker je ukradel kure. Ta si bo drugič dobro premislil. — V Vartni vasi pri Celovcu je dne 18. oktobra izpil 29-letni Franc Predručnik vsled stave naenkrat pol litra žganja. Drugi dan so ga našli ob poti proti domu mrtvega. Ne skušaj Boga! — V Področici pri Št. Jakobu v Rožu so se napili ogerski delavci žganja. Ko so prišli v barako spat, dražili so tovariša, ki je doma spal, ter ga nazadno tako hudo nabili, da je kmalu potem izdihnil dušo. — V Prevaljah na Koroškem bodo kmalu občinske volitve. Prevaljska občina je kmečka občina, a kmetje v občinskem odboru niso imeli večine. Zdaj se to mora predrugačiti. Kmetje, na noge, agitirajte, da zmaga vaša kmečka stranka! — V Velikovcu na Koroškem slovenska šola prav lepo napreduje. Obiskuje jo letos že 204 otrok. V dekliškem vzgojišču pa je 22 gojenk. Slovenska stvar mora napredovati!

Iz Sv. Martina na Paki se nam je doposlal sad z drevesa, ki je letos že drugikrat rodilo. Drevo

se nahaja na vrtu posestnika Prodnika. Ljudje baje začudeno gledajo to redko prikazen in proročujejo za drugo leto mnogo sadja. Da bi se jim prerokovanje le uresničilo! — Vinska letina v Sv. Martinu in okolici bo letos srednja. Nekoliko bo več ko lani, toda kapljica bo izborna, kjer je v trgatev posijalo solnce. Kupci pridite! Cena ni visoka.

Drugače govorijo, pa drugače delajo. Ta napis ima en članek v zadnjem »Štajercu«. Ta članek prinaša »Štajerc«, kakor bi zrasel na njegovem zelniku, a v resnici pa ga je vkral iz ljubljanskega liberalnega »Slov. Naroda«. V članku se očita katoliškim (klerikalnim) državnim poslancem, da niso proti žitni trgovini na termine (roke). Kako velika laž je to, se razvidi iz tega, da so katoliški slovenski poslanci dne 21. febr. 1901 stavili na poljedelskega ministra vprašanje: »je-li voljan že vendar enkrat ustreči želji, ki jo že vrsto let izražajo vsi krogi avstrijskih kmetov, in predložiti načrt zakona, s katerim se prepoveduje termino-kupčija s poljedelskimi pridelki.« Kdor še si z ozirom na take be-ede upa trditi, da katoliški in tudi slovenski poslanci branijo borzno sleparsko spekulacijo, je pač skrajno nesramen. Naš kmet pa zopet iz tega spozna, kako ga »Štajerc« vrsto za vrsto farba ter hujska proti poštenu katoliški in slovenski stvari.

Kmetijsko zadrugo v Sinčivasi na Koroškem so zopet slovenski in nemški liberalci v zadnjem času hudo napadali ter ji prerokovali neizogiben propad. Toda že so zopet morali utihniti. Ustanovitelj zadruge, gosp. vikarij Podgorc, namreč naznanja v »Slovincu«, da sta dne 27. oktobra preiskala dva od poljedelskega ministerstva poslana uradnika sinčivaško zadrugo ter sta našla vse v najboljšem redu. In nasprotniki so morali zopet utihniti. Seveda čez nekoliko časa bodo zopet začeli rovat. A norc je, kdor jim verjame.

Požar. Dne 4. novembra zjutraj ob peti uri je v Mariboru izbuhnih ogenj v hlevih gostilne »pri grozdu« (lastnik Oehm).

Mrtvim niso celi mesec nič zvonili v Mariboru v stolni župniji, ker celi mesec oktober nikdo ni umrl razven nekaj ravnika rojenih otrok.

Vojaki — uporniki. V Varšavi na Ruskem se je na vežbališču uprl cel polk zaradi slabe hrane. Vojaki so streljali na častnike in enega ustrelili.

Nove čelade orožnikov. Čuje se, da orožništvo dobi nove čelade iz plutovine. Nekateri češki orožniki jih že imajo.

Kakoršno življenje, takšna smrt.

(Resničen dogodek. — Poslovenil M. T. F.)

Začetkom 18-tega stoletja je živel v bližini neke prijazne vasi mož, kateremu se je že od daleč

poznalo, da nima mirne vesti. Zabuhel, nemiren, grozovit pogled črnih očíj, osorno vedenje delalo ga je neprijetnega, skoraj zopernega. Pri delu ga nisi našel nikoli, pač pa po gostilnah v krogu svojih tovarišev pijancev in igralcev. Njegova žena je bila pobožna, bogaboječa in delavna. Od zgodnjega jutra do poznega večera je nevtrudno delala, da z bornim zaslužkom preživi sebe in svojega zapravljivega moža. Marsikatera noč pretekla ji je brez počitka in miru. Jokaje je klečala pred svetim razpelom, ter iskreno prosila Boga, naj ji spreobrne moža. Med tem pa je razuzdanež izostajal cele noči ter pil in igral. Kadar pa je prišel domov, zasramoval in trpinčil je ubogo ženo, da je bila groza in strah. Kar si je bila krvavo prislužila in prihranila, to ji je pobrala njegova zapravljiva roka. Grozil se je in proklinjal ubogo ženo, ako mu ni hotela dobrovoljno prepustiti zaslužka, da ga še isti dan požene po grlu.

Tako je bilo leto za letom. Uboga žena je tugovala in bolehalo ter konečno zbolela. Čutila je, da bo kmalu konec njenemu življenju.

Nepoboljšljivo vedenje moža je bil za njo smrtni udarec. Mož je postajal vedno hujši. Drugač bi bila morda ganila ženina čudovita potrpežljivost in udanost, da bi uvidel in obžaloval pregreho ter sklenil nastopiti pot pokore. A pri njem je bilo vse zastoj. Trdovratno je ostal suženj svojih strastij. Še zdaj se je po več dni brez dela klatil in pijančeval, na smrt bolno ženo pa puščal samo doma. Borni zaslužek ženin je sedaj tudi nehal. Živela je od miloščine dobrih ljudi. Usmiljeni sosedi so ji dajali potrebni živež in skrbeli za postrežbo.

Nekega dne — že proti večeru — pride mož ves razburjen in pobit domov. Prav nič se ne zmeni za bolno ženo. Vtrujen se vsede na trohljivo klop pred hišo.

Dolgo sedi nepremakljivo ter premišljuje. Izraz njegovega obraza priča, da snuje v srcu naklepe, ki mu prizadevajo mnogo skrbi.

V takih trenutkih se bliža človeku najraje zapeljivec. Nastavlja mu zanjke. Šepeta mu sladke besede, — obljubuje mu imenitno plačilo in najbolje uspehe pri svojem podjetju. Slaboten človek se mu uda, ne meneč se za nevarnost, ki mu preti, ne za hude nasledke.

Tako je bilo tudi pri tem postopaču. Peklenski naklep se je rodil v njegovi duši. Pozno v noči še-le, ko je vladala krog in krog že tema in tihota, zapusti svoje sedišče. Tiho smukne za hišo. Tamkaj vzame močan drog in debelo vrv. S tem orodjem gre po ovinkih v bližnjo vas. V vaški cerkvi je namreč hotel ukrasti dragocene posode, je prodati, ter s tem denarjem še nekaj časa popivati. Vsak kotiček domače vasi mu je bil dobro znan. Priplazi se na pokopališče ob cerkvi. Previdno spleza na

drevo tik cerkvenega okna, zlomi nekaj šip, odpre okno, — utrdi vrv, ter se spusti v cerkev. Skrivnostna tihota vlada v božjem svetišču. Trepetajoči svit večne luči se čarobno razliva po svetih prostorih.

Plašno se ozira predrznež po cerkvi. Dozdeva se mu, da ga grozeče gledajo svete podobe raz cerkvenih sten in da mu iz njihovih ust doné na uho pretresljive besede: »Poberi se od tod!«

Pogled na sveto razpelo pa ga prevzame in presune. Zdi se mu, da ga proseče gledajo mile oči Kristusove, da se gibljejo blede ustnice govoreč: »Čemu si prišel semkaj!«

Zopet se mu oglašá nemirna vest. Svari, opominja ga, naj opusti hudodelstvo. — Spominja se, kolikokrat je na tem svetem prostoru v otročjih letih pobožno klečal pred božjim obličjem. Kolikokrat ga je milo dete Jezusček uslišalo in mu izpolnilo, kar je nedolžno srcé prosilo! Kolikokrat je tukaj sprejel ljubega Boga pod svojo streho in sedaj — ga hoče zatajiti — ga za Judežev groš na tako nesramen način oskruniti!

Pa kje so tisti časi, ko se je še čutil tukaj srečnega? Že zdavno so minuli. V njegovem srcu ni več niti sledu nekdanje otročje nedolžnosti in pobožnosti. Tu prebiva le greh in strasti! In še sedaj v teh osodepolnih trenutkih ogluši greh svarilen glas vesti.

Še nekaj trenutkov stoji, kakor bi omahoval. Prepozno je, da bi ušel zapeljivcu! Na delo! — na delo, ga priganja.

Kakor divja zver na svojo žrtev, tako plane hudodelec k tabernakelnu, da tu izvrši svoj grozoviti čin. Razbije vrata, izmakne sv. posode, ter se nagloma odstrani po isti poti, od koder je prišel.

Naglo kakor bi ga preganjali zli duhovi dirja proti svojemu domu. Še-le ko ima vas za seboj, spozna velikost in grozovitost svoje hudobije.

Kot bi nosil žareče ogle, ga pečejo ukradene reči. Mora se jih kmalu iznebiti! Pred vsem stresé svete hostije pod grm ob vaškem pašniku. Posode pa zakoplje v bližini svoje hiše.

Prihodnje jutro, ko gre mežnar zvonit angeljsko češčenje, zapazi vlom v svetišče. Ves preplašen steče v župnišče. Hitro se razglasi strašna novica po vsej vasi. Kmalu se zbere velika množica ljudi; vse hoče v cerkev — joka in plaka na glas.

Kaj je storiti? Kako priti tatu na sled? Posvetujejo se na vse načine. Med tem pa prisopihá vaški pastir s poročilom, da je našel sv. hostije pod nekim grmom.

Začudena zasliši razburjena množica poročilo pastirjevo. Takoj se napoti na zaznamovani prostor. Vsi spoštljivo popadajo na kolena pred Najsvetejšim, gospod župnik pa pobere sv. hostije.

Srečni in veseli, da so našli Najsvetejše, gredo ljudje v procesiji nazaj v cerkev.

Kako čudno! Tudi hudodelec je z drugimi obiskal kraj svojega zločina ter se kot zadnji pridružil procesiji.

Prišedši v cerkev obhajala se je zahvalna služba božja. In v gorečih besedah slika duhovnik velikost in strahovitost tega hudodelstva ter zahteva zadoščenje. Globoko v srce segale so poslušalcem pridigarjeve besede. Naredile so mogočen vtis tudi na zločinca. Z nesnosno silo se mu zopet oglašča pekoča vest, ta nevtrudljivi notranji svarilec in svetovalc.

Še le sedaj spozna svoj hudobni čin v pravi luči. Toda zapeljivec tudi tokrat ne miruje. Pa sedaj se ne kaže več kot dobrohotni tovariš in svetovalc, — sedaj ne obljubuje dobrega plačila in uspeha! Nasprotno, — sedaj odpira žrelo pogubljenja, kjer ni usmiljenja, — kjer ni več oproščenja.

«Pregreha tvoja je prevelika! Pogubljen si! Za te ni več milosti — ne odveze!» Tako mu šepeta na uho.

Kakor blazen od prestanih duševnih muk, plane hudobnež iz hiše božje domov in vse razkrije svoji ženi. «Kdo popiše njen strah, kdo njeno grozo!» Besedice ne zine.

Kakor da jo je zadela strela, pade omamljena nazaj na svoje ležišče.

Mož pa zapusti nagloma hišo ter izgine.

Za nekaj dni našli so njegovo mrtvo truplo, ki ga je vrgla na suho bližnja reka. Tako je končal nesrečni bogoskrunc.

Njegova uboga žena ni mogla prenašati tega udarca. Srce ji je počilo žalosti in bridkosti. Kmalu za tem je umrla.

Prebivalcem tega kraja pa je ostal strašni dogodek v neizbrisljivem spominu. Sklenili so zadoščiti za krivico z dobrim delom. Po nasvetu gospoda župnika pozidajo lepo majhno cerkvico na istem prostoru, kjer so našli sv. hostije. Že čez leto dni darovala se je ondi prva sv. maša. In ta prijazna vas je postala mnogo obiskana kraj; kajti vsako leto roma tje iz vseh krajev velika množica pobožnih vernikov, da si izprosijo potrebne pomoči in milosti v bridkosti in težavah življenja.

Smešničar.

Dva zgovorjena. Frančiškan je potoval po železnici s tujcem, ki se je kazal zelo učenega in ki je z raznimi vprašanji nadlegoval pobožnega redovnika. Slednjič se širokoustno pobaha, da zato ne veruje v Boga, ker ga še nikoli videl ni. Oče Frančiškan odgovori nadležniku kratko, a dobro: «Obžalujem, gospod, a prav tako jaz ne verujem, da imate vi pamet, ker dosedaj je pri vas nisem še videl.» — Bila sta zgovorjena.

Iz zapuščine

preč. gospoda stolnega dekana

dr. Ivana Križaniča

in iz lastne zaloge priporočamo sledeče knjige:

1. **Razlaga novega Velikega Katekizma I. in II. del.** Oba staneta 6 K, elegantno vezana 7 K 40 h. Po pošti 80 h več.

2. **Monsignore Fran Kosar, hišni prelat sv. Očeta, knez. škof. konz. svetovalc, infulirani stolni dekan lavantinski.** (Kakih 30 izvodov.) Znižana cena 60 h, s pošto 70 h.

3. **Bela žena ali Prva reč med štirimi poslednjimi.** Drugi popravljeni in pomnoženi natis. Komad sedaj po 20 h, s pošto 25 h.

4. **Rimska božja pot ali Slovenski romarji.** Cena sedaj 20 h, s pošto 25 h.

5. **Sveto Vodilo z raznimi molitvami in pobožnostmi za žolske sestre III. reda sv. Frančiška.** Velja v platno vezano 2 K 80 h, v usnje z zlato obrezo 3 K 50 h. Po pošti 20 h več.

Sveto Vodilo je posebno primeren molitvenik za dekleta in žene tretjerednice. Spisan je kakor nalašč za nje ter obsega različne pobožnosti, katere opravljajo tretjerednice med letom.

6. **Molitvenik za gojenke zavoda žolskih sester iz III. reda sv. Frančiška v Mariboru.** Stane v platno vezan z rudečo obrezo 1 K 40 h, v usnje vezan z zlato obrezo 2 K. Po pošti 20 h več.

To je najnoveši molitvenik ter obsega razven navadnih molitev različne pobožnosti: v čast presvetega Srca Jezusovega in Srca Marijinega, v čast Božje previdnosti, brezmadežn. Spočetja Device Marije, sv. Jožefa, sv. Antona, sv. Alojzija, sv. Filomene itd. Spisan je v prvi vrsti le za domače gojenke, vendar pa je tako urejen, da služi izborno posebno onim dekletom, ki stopijo iz šole, pa vsem ledičnim tretjerednicam.

Vrejen je po novem katekizmu ter se dobiva v slovenskem in nemškem jeziku.

Zavod žolskih sester v Mariboru.

Naročila sprejema tudi tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

V MARIJINEM CELJU.

Zgodovinske in potopisne črtice.

Spisal in izdal s pridigami, katere je imel v Marijinem Celju, dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru.

Knjiga obsega 173 strani v 8°.

Cena je 60 vin., po pošti 70 vin.

Razpošilja se samo proti predplačilu; denar se tudi lahko pošlje v znamkah.

Dobi se

15

v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

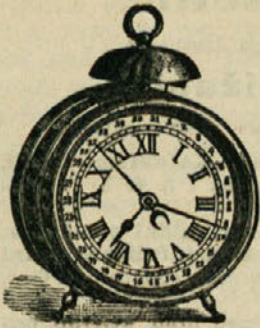
Najboljše, najlepše in najcenejše

z budilom in cilinderce se dobé pri

T. Fehrenbach, urarju

v Mariboru, gosposke ulice. 18 3-1

Jeruzalemsko romanje.

Spisal profesor **J. Zidanšek.**

Knjiga zanimivo opisuje potovanje v Jeruzalem, sveto deželo in šege sedanjih prebivalcev. Krasita jo dve sliki. Obsega 207 strani v 8°.

Cena knjige: broširana 70 vinarjev, kartonirana 90 vinarjev, v platno vezana 1 krono 20 vin.; s pošto 10 vin. več.

Razpošilja se samo proti predplačilu. Denar se lahko pošilja tudi v znakah. — Naročuje se pri pisatelju, ali pa v tiskarni Sv. Cirila v Mariboru. 14

Novo!

Molitvenik
Sveto opravilo.

Za mladino in tudi za odrasle.

Spisal
Jožef Čede,
kapelan.

Cena 70 vin, po pošti
10 vin. več.

— Priporoča —
tiskarna sv. Cirila.

Novo!

Vsled ugodnega nakupa iz neke konkurzne zaloge blaga

bom razprodal isto pod fabriškimi cenami in priporočam zlasti sledeče reči:

Ker se sezona h koncu nagiba:

Perkal, se sme prati	meter po	15—20 kr.
levantin, lepi vzorci	" "	20—26 "
platno z debelimi nitmi	" "	22—26 "
cefir za obleko	" "	15—20 "
atlas satin, franc. črn	" "	25—35 "

Čudovito po ceni.

Velourbarhent za suknje v lepih vzorcih	meter po	26 kr.

Velika zaloga

blaga za obleko, dvojne širokosti	meter po	20—30 kr.
dijagonal, ševiot dvojne širokosti	" "	35—45 "
begé v vseh barvah	" "	30—35 "
modno blago, čista volna	" "	45—55 "
gladko modno blago v različnih barvah		
130 cm široko	" "	80 "
črni kašmir	" "	50—65 "
črno modno blago, desinirano	" "	35—45 "
ševiot (Schotten)	" "	75 "
mohair črn	" "	85 "

Dokler je kaj v zalogi:

150 kosov sukna za žensko obleko, gladek in kariran, 100 cm širok meter po **26 kr.**
najboljša prilika, oskrbeti se za jesen.

Senzacionalno:

Svilnato blago za suknje	meter	od	do
črno	gld.	1—	1-26
blago za gospode	"	—65	—90
kangarn za gospode	"	2-30	1-80
loden iz Inomosta	"	1-10	1-30
pristno angleško blago za gospode	"	2-20	3—
blago za hlače, dvojne širokosti	"	—40	—50
blago za dečke, se da prati	"	—25	—35
platno za žimnice	"	—45	—50
platneni robci, ducat	"	1-20	1-50

Najboljša priložnost za domačo opravilo.

Sifon, v vseh širokosti	meter po	15—25 kr.
damast, lepo pisan	" "	25—30 "
platno za postelje, v vseh širokosti	" "	45—65 "
prtnina, dobre kakovosti	" "	14 "
vojaško platno najboljše	" "	16 "
molinos za spodnje hlače	" "	15 "

Dobra priložnost za nakup, blagovolite se prepričati!

Flanelni barhent za ženske in otroke, se sme prati 18 kr.; 100 kosov platna iz Rumburga, na solncu beleno, $\frac{1}{8}$ široko, kos po 23 metrov, komad 4-50 do 5-50 gld.; več 100 kosov modercev za gospe „Stefanie“ 50—90 kr.; predpasniki 20—35 kr.; zastori iz jute, komad 1 gld.; mizne preproge iz jute, komad 70—80 kr.; posteljne preproge od 90 kr. do 1 gld.; zastori iz čipk, meter 20—28 kr.; srajce za gospode in gospe 60—80 kr.; srajce po sistemu „Jäger“ komad 50 kr.; nogavice za gospode 10 kr.; odeje iz flanelle kom. od 1—1-50 gld.; odeje iz atlas-satina 3-50 gld.; prevleke za odeje 80 kr.; ostanki za vsako ceno

ter vse potrebno za krojače in šivilje.

Prodaja se le v **Mariboru na glavnem trgu št. 16**

zraven lekarne.

16 4—8